

Педагог-психологтың педагогтар мен ата-аналарға бала тәрбиесінде жиі кездесетін мәселелер бойынша ұсыныстары

Дайындаған: педагог-психолог: Аманкелд А.Б

Егер бала өтірік айтса

- Баланы барлық кемшіліктері мен артықшылықтарымен сол күйінде жақсы көріңіз және қабылдаңыз.
- Баланы адалдыққа үйрету кезінде өзіңіз адал болыңыз. Бала сіз өтірікпен келісе алмайтыныңызды және кез келген өтірік сізге жат екенін түсінуі керек. Тіпті сіз үшін үнсіздік те өтірік.
- Бала сіздің қоғамыңызда өзін қаншалықты жақсы сезінсе, соғұрлым оның өзі туралы жақсы идея қалыптасады және өтірік айтуға деген құлшынысы аз болады.
- Баланы жиі мадақтаңыз, мақұлдаңыз, жақсы істер үшін жігерлендіріңіз.
- Егер сіз баланың өтірік айтатынына сенімді болсаңыз, оны ашық айтуға тырысыңыз және өтіріктің себебін біліңіз.
- Өтіріктің себептері келесі мәселелер болуы мүмкін: ересек адамды мадақтау немесе сүйіспеншілік таныту қажеттілігі; өз кінәсін жасыруға тырысу; жазадан аулақ болуға тырысу; өтірікшіге дұшпандығын білдіруге деген ұмтылыс.
- Өтіріктің ықтимал себебін тапқаннан кейін, балаңызға оның мәселесін шешуге көмектесуге тырысыңыз.
- Егер ол өтірік айтқанын мойындаса, өз ісіне баға беріп, баланы жазаламаңыз.
- Баланың өзін-өзі бағалауы төмен болмауы үшін сізге тәуелді нәрсені жасаңыз.

Егер бала гипердинамикалық болса

- Баланы сол күйінде жақсы көріңіз және қабылдаңыз.

- **Күн тәртібін нақты ұстаныңыз**

❖ Ойын арқылы мақсатты әрекетті қатаң түрде шектеңіз. Ойын міндетті түрде мағыналы болуы керек.

❖ Баланы артық энергияны жұмсай алатын ұйымдастырылған ашық ойындармен таныстырыңыз.

❖ Баланы командалық ойындармен таныстырыңыз, онда бала белгілі бір талаптарға жауап бере алады, мақсат қоя алады және оны орындауға тырысады.

❖ Баланы зейінін шоғырландыруды қажет ететін барлық әрекеттер үшін марапаттаңыз.

❖ Экшн-телешоуларды көруді шектеңіз.

❖ Мазасыз және шулы Достардың санын шектеңіз.

❖ Өзіңізден көптеген қонақтарды қабылдамаңыз және балаңызбен бірге шулы компанияларға бармаңыз.

❖ Баланы әр жағдайда мақтаңыз, егер ол оған лайық болса, оның жетістіктерін атап өтіңіз. Бұл балаға өз қабілеттеріне сенімділік береді.

○ Онымен ұстамды, жұмсақ, сабырлы сөйлеңіз.

○ Оған "көпіршікті" эмоцияларды ұстауды үйретіңіз және оған жол бермеуге тырысыңыз

❖ өзіңдікін шашу.

❖ Сіздің балаңыз эмбрионға қатысатын қақтығыстарды жоюға тырысыңыз.

❖ Баланы жазалау мен көтермелеуде дәйекті болыңыз. Егер есеп беру, жұмыс істеу қажеттілігі туындаса-мұны дәрекі емес, толқу мен эмоционалды түрде жасаңыз.

❖ Гипердинамикалық баланы тек қозғалыссыздықпен жазалаңыз.

❖ Тәртіпті қадағалаңыз. Кешірімді ересектердің әсерін жойыңыз.

Егер бала ұялшақ болса

- Балаға сөзсіз орналасуын білдіріңіз.

- Ұялшақ баламен мейірімді үнмен сөйлесіңіз. тек мұндай қарым-қатынас мазасыздық деңгейін жоғарылатпайды.

- Ұялшақ адамдарды жиі жігерлендіріңіз. Қабілеттер мен білімдердің көрінісін ғана емес, эмоциялар мен сезімдерді де ынталандырыңыз.

- Әрқашан балаға көмек көрсетіңіз, өйткені ол өзі сұрай алмайды.

- Балаңызға жаңа жағдайды және одан не талап етілетінін алдын-ала түсіндіріңіз, өйткені ұялшақ балалар күтпеген жағдайда алаңдатады.

- Балаңызға қателіктер жіберіңіз. Оларды ақылға қонымды тәуекелге баруға және жеңілістерге төзуге үйретіңіз. Сәтсіздік дұрыс таңдалмаған мақсат немесе дұрыс таңдалмаған құралдар екенін үйретіңіз.

— Ұялшақтарға мақтауды көп Ұялмай қабылдауға үйрету арқылы оларда не бар екенін табуға және бағалауға көмектесіңіз.

- Балаға оның мүмкіндіктеріне сәйкес келмейтін талаптар қоймаңыз.

- Ұялшақ балаға бәрінде тұрақтылық қажет екенін ұмытпаңыз, өйткені кез-келген өзгеріс олар үшін өте ауыр.

- Балаңызға жиі қол тигізіңіз, оны еркелетіңіз, құшақтаңыз. Жанасу баланы тыныштандырады, емдейді және тұрақтандырады.

- Ұялшақ баланың достарымен бірге ойнауын ынталандырыңыз - ^ балалар.

- Баланы басқа адамдармен қарым-қатынас жасауға үйрету. Оны дүкендерге немесе достарыңызға, көршілеріңізге қандай да бір тапсырмалармен жиі жіберіңіз.

~ - Ұялшақ баламен оның өсу деңгейінде сөйлесіңіз, << көзге көз", яғни сөзбе-сөз сөйлеу барысында сіздің көздеріңіз кездесуі үшін оған сүйеніңіз.

~ Әрқашан балаға көмек көрсетіңіз, өйткені ол өзі сұрамайды.

- Үйіңізде сенім атмосферасын құрыңыз: балаларға өз проблемалары туралы ашық және қорықпай айтуға мүмкіндік беріңіз.

- Ашық және шынайы болыңыз. Уәде бермеңіз

орындау мүмкін емес.

Егер бала баяу болса

✓ Баланы сол күйінде жақсы көріңіз және қабылдаңыз.

○ Оны асықпаңыз, жігерлендіріңіз, сөзбен, көзқараспен, жанасумен жігерлендіріңіз.

✓ Шыдамды болыңыз. Баяу балалармен жұмыс істеу өте шаршатады және ұстамдылықты, дауысты көтермеуді қажет етеді.

✓ Ешқашан балаңызға "біраз уақыт" жұмыс істеуге рұқсат бермеңіз. Уақыт уақыты баяу балаға мүлдем қарсы.

✓ Өз қабілеттеріңізге деген сенімділікті дамытуға жан-жақты үлес қосыңыз. Онымен "позитивті күшейту" бойынша жұмыс жасаңыз: сәтсіздіктер кезінде — көңіл көтеріңіз, ең аз жетістік — баса назар аударыңыз. Әрқашан сәттілік жағдайын жасаңыз.

✓ "Мұндай балаға уақыт керек екенін әрқашан есте сақтаңыз" қосұлы тербеліс".

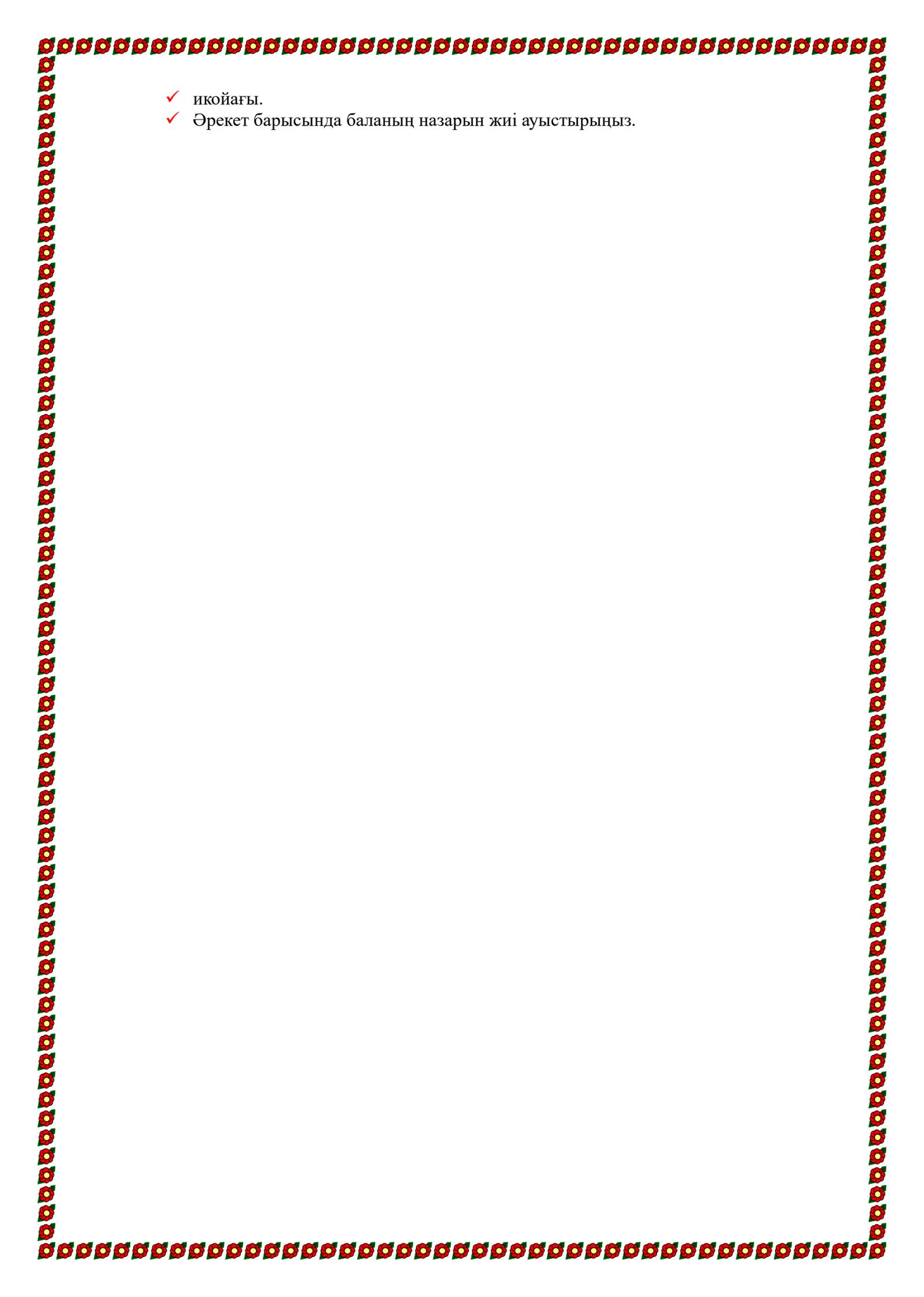
✓ Алдын ала әсер ету әдістерін қолданыңыз. Алдын ала ескертіңіз, балаға тапсырманы тезірек орындауды жеңілдететін жағдайлар жасаңыз.

✓ Бірлескен қызметке тартыңыз. Жалпы көңіл-күйді жұқтырған бала өз әрекеттерін басқалардың әрекеттерімен үйлестіруге тырысады.

✓ Күн тәртібін қатаң сақтауға тырысыңыз.

✓ Балада уақыт сезімін дамытыңыз.

✓ Баланы дене шынықтырумен айналысуға тартыңыз,

-
- ✓ иқойағы.
 - ✓ Әрекет барысында баланың назарын жиі ауыстырыңыз.